

Frågor och svar webbseminarium: Revision för barnets rättigheter, 7 november 2018

(Frågorna från deltagarna och våra svar är något redigerade av Barnombudsmannen när vi bedömt att det förtydligar för läsaren.)

Vem eller vilka bevakar efterlevnaden av barnkonventionen i en kommun?

Det finns flera aktörer som på olika sätt bevakar efterlevnaden av barnkonventionen i en kommun. Ytterst har regering och riksdag ansvar för att vi lever upp till barnkonventionen genom lagar och andra regler. Många myndigheter ansvarar för, inom sina mandat och områden, att genomföra och efterleva barnkonventionen. En del av myndigheterna har som uppgift att ta emot klagomål från enskilda. Till exempel om man anser att man har blivit utsatt för kränkningar inom till exempel skolan (Skolinspektionen) eller om man anser socialtjänsten inte lever upp till socialtjänstlagen (Inspektionen för vård och omsorg).

Kommuner och landsting/regioner har via det kommunala självstyret ansvar för många verksamheter som påverkar barnets rättigheter. Det innebär att förtroendevalda, chefer och till exempel revisorer i kommuner och landsting/regioner och myndigheter har ett ansvar för att genomföra och efterleva barnkonventionen.

Barnombudsmannen ska enligt lag driva på och bevaka efterlevnaden av barnkonventionen. Information om vår verksamhet finns på vår webbplats www.barnombudsmannen.se. Barnombudsmannen får inte agera i enskilda ärenden. Däremot finns en särskild bestämmelse i vår lag som säger att vi kan kalla till oss myndigheter, kommuner och landsting/regioner och föra samtal kring strukturella brister i arbetet med att tillgodose barnets rättigheter.

Utifrån artikel 2 och statistik: Hur ställer sig Barnombudsmannen kring statistik som rör religion, etnicitet, funktionsnedsättning etcetera, för att avgöra om det finns strukturell diskriminering?

FN:s barnrättskommitté har i sina senaste rekommendationer till Sverige lyft fram att det inte förs någon separat statistik över brott mot barn med funktionsnedsättning och att det därför bör samlas in uppgifter om barn med funktionsnedsättning som har utsatts för brott. Barnombudsmannen är medveten om att det kan finnas utmaningar ur ett etiskt perspektiv med att ta fram sådan statistik. Vi menar samtidigt att det är viktigt att upptäcka mönster för strukturell diskriminering och för att öka kunskapen om barns likvärdiga villkor.

Hej! Kommer vi få tillgång till presentationen?

Ja, presentationen finns här: www.barnombudsmannen.se/barnratt-i-praktiken/kunskapslyft-infor-barnrattslagen/filmade-webbseminarier/.

Kommer det att erbjudas någon nationell utbildning för förtroendevalda?

Barnombudsmannen har av regeringen fått i uppdrag att under tre år sprida kunskap om hur barnkonventionen och hur den kan tillämpas och tolkas. Vårt arbete med detta kallar vi för Barnrätt i praktiken. Det här webbseminariet är en aktivitet inom uppdraget. Vill du ta del av vårt arbete kan du besöka barnombudsmannens webbplats, där finns en särskild del som heter just Barnrätt i praktiken. Mer stöd kommer att publiceras under nästa år. Vill du följa vårt arbete kan du också prenumerera på vårt nyhetsbrev, mer information om detta finns här:

www.barnombudsmannen.se/nyhetsbrev

Hur förenas det nationella ansvaret med det kommunala självstyret?

Se svar på fråga 1.

Kommer det att fästas pengar för insatser i kommunerna?

Barnombudsmannen har fått ett uppdrag av regeringen att sprida kunskap till kommuner och landsting/regioner. Inom uppdraget tar vi fram material i form av webbutbildningar med mera. Gå gärna in på Barnombudsmannens webbplats, www.barnombudsmannen.se. Där kan du ta del av vårt arbete under Barnrätt i praktiken. Barnombudsmannen har inga medel att fördela till kommuner och landsting/regioner.

Även Sveriges kommuner och landsting (SKL) arbetar med stöd om Barnkonventionens tolkning och tillämpning. Du hittar information om deras insatser här:

skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstallldhet/barnetsrattigheter.106.html.

Kan ni ge exempel på hur en tjänsteman på försörjningsstöd kan arbeta utifrån barnperspektivet?

Att utgå från ett barnrättsperspektiv innebär att man tar hänsyn till barnkonventionen och barns rättigheter i sitt arbete, till exempel när man fattar beslut som rör barn. En av de grundläggande artiklarna i barnkonventionen är artikel 3 som säger att barnets bästa ska bedömas och prövas. En viktig del i en sådan prövning handlar om att lyssna och beakta barnets åsikter. Barnombudsmannen har tagit fram en skrift om detta som du kan läsa mer om här.

www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/publikationer/genomfora-barnkonventionen/provning-av-barnets-basta/.

Det finns också ett webbseminarium där en av våra experter berättar om provningar av barnets bästa.

www.barnombudsmannen.se/barnratt-i-praktiken/kunskapslyft-infor-barnrattslagen/filmade-webbseminarier/webbseminarium-provning-av-barnets-basta/

Kommer Barnombudsmannen att samla på goda exempel på hur man implementerar och följer upp barnkonventionen på kommunal och regional nivå?

Vi kommer inom ramen för vårt regeringsuppdrag att sprida lärande exempel från kommuner, landsting/regioner och statliga myndigheter. I vårt nyhetsbrev lyfter vi fram exempel på hur man har arbetat för att genomföra barnkonventionen i kommuner, landsting/regioner och myndigheter.

www.barnombudsmannen.se/nyhetsbrev

Varför återkommer samma kritik på Sverige (från Geneve) år efter år? Vad görs för att klara kraven från Geneve?

Det är riksdag och regering som är ytterst ansvarig för att bemöta barnrättskommitténs kritik.

Barnombudsmannen använder kritiken från FN:s barnrättskommitté som en variabel i samband med våra årliga prioriteringar. På samma sätt kan även aktörer i kommuner och landsting/regioner använda den här kritiken som ett underlag för egna prioriteringar och insatser.

Har ni tittat något på hur bra eller dåliga kommuner är på att tillhandahålla målgruppsanpassad information om kommunens verksamhet och var man som barn kan vända sig för att få hjälp av sin kommun (till exempel av socialtjänsten)? Jämför artikel 17 i barnkonventionen. Min erfarenhet är att kommuner generellt skriver för de vuxna och att de yngre kommuninvånarna prioriteras bort.

Barnombudsmannen delar dina synpunkter om att det är viktigt att ta fram information som är anpassad till barn och unga om kommunernas verksamhet och var man kan vända sig för att få hjälp när rättigheterna kränks. Vi har dock inte gjort någon särskild undersökning om hur det ser ut på kommunernas och landstingens/regionernas webbplatser.

Flera statliga myndigheter har tagit fram information till barn och unga som kommuner kan använda sig av, utöver att ta fram material själva. Barnombudsmannen och Socialstyrelsen har till exempel tagit fram en webbplats som heter <https://kollpasoc.se/>

Den här webbplatsen syftar till att informera barn och unga om socialtjänstens arbete och ansvar.

Barnombudsmannen har nyligen lanserat en webbplats som heter Mina Rättigheter. Den syftar till barn och unga ska få information om sina rättigheter: www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/mina-rattigheter/.

Det finns även myndigheter som har tagit fram information som vänder sig till särskilda målgrupper, ett exempel är Socialstyrelsens information som vänder sig till ensamkommande barn på flykt: www.socialstyrelsen.se/barnochfamilj/ensamkommandebarn/filmforensamkommandebarn.